

הנחיה מס' 11.5 - מחיקת ערעור בגין התחמקות המערער מן הדין	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ה' כסלו תש"ף, 3 דצמבר 2019	8 יולי 1992; 2 ינואר 1994; 1 ינואר 2003

11.5 מחיקת ערעור בגין התחמקות המערער מן הדין

א. המסגרת הנורמטיבית:

1. סעיף 208 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב – 1982 (להלן: **החסד"פ**), שכותרתו "דיון בפני בעלי הדין", קובע:

"הדיון בערעור יהיה בפני בעלי הדין; אולם אם הוזמן בעל דין ולא התייצב, רשאי בית המשפט לדון בערעור לא בפניו, או אם המערער הוא שלא התייצב – לדחות את הערעור מטעם זה בלבד."

2. סעיף 208א(א) לחסד"פ קובע:

"נדחה ערעורו של נאשם בשל אי התייצבותו יבטל בית המשפט את ההחלטה על דחיית הערעור וישמע את הערעור אם נוכח, על פי בקשת המערער, כי הייתה סיבה מוצדקת לאי התייצבות המערער או אם ראה שהדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין."

3. בע"פ 1903/99 **חסיין נ' מדינת ישראל**¹ קבע בית המשפט העליון כי:

"ואמנם, הלכה היא משכבר הימים, שמערער אשר נמלט מן הדין, בית משפט שלערעור לא יישמע לערעורו. טעם הדבר הוא שבהימלטותו מן הדין כמו מעיד המערער על עצמו כי מוותר הוא על הערעור. יתרעליכן, אין זה ראוי כי יותר לו לאדם לשלוט בערעורו בשלטר-חוק. יימלט אסיר מכלא; ייספן במקום מחבוא ויצפה אל למרחוק מה ייפול בערעור. אם יידחה ערעורו כיאז ייעלם לבלישוב, ואילו אם יתקבל ערעורו כיאז יחשוף פניו לעיני-השמש. אלא שבית-משפט אינו ניתן לשליטה בשלט רחוק, ומערער המבקש כי בית משפט יידרש לערעורו ויזכה אותו מעבירה שהורשע בה, שומה עליו להיכבד ולהתייצב לדיון. הלכה זו, שדוחים ערעורו של נאשם אשר נמלט על נפשו ואינו מתייצב לערעור, הלכה היא עמנו משכבר הימים."

ב. מדיניות התביעה:

4. אירע בעבר שנאשמים הגישו ערעור על פסק דינם, יצאו לחו"ל – בין לתקופה קצובה ברשות בית המשפט ובין שלא ברשות ולשם הימלטות מן הדין – ולא שבו ארצה למועד שמיעת הערעור. למרות זאת, ביקשו באי כוחם של המערערים לקיים את הדיון בערעור בהעדר מרשיהם.

¹ פ"ד נו(2) 429.

הנחיה מס' 11.5 - מחיקת ערעור בגין התחמקות המערער מן הדין	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: ה' כסלו תש"ף, 3 דצמבר 2019	1 ינואר 1990; 2 ינואר 1990; 1 ינואר 2003

5. ככלל, מדיניות התביעה, בהתאם להלכה המקובלת, היא להתנגד במקרים אלה לקיום הדיון בערעור ולבקש את מחיקת הערעור, וזאת מכיוון שאי התייצבות מן הסוג הנזכר צריכה להתפרש כ"זניחת" הערעור על ידי המערער.
6. כמו כן, במקרה בו הוגשה בקשת מערער לביטול דחיית ערעורו בשל אי-התייצבותו בנסיבות הנזכרות לעיל, יש לטעון כי לא ניתן לראות בהימלטותו של נאשם מן הדין משום "סיבה מוצדקת" לאי התייצבותו ועל יסוד טענה זו לעתור לדחיית הבקשה (ראו עניין **פלוני**²).
7. תשומת הלב מופנית גם לעניין **אדירים**³, בו נתקבלה בקשת המדינה למחיקת הערעור עקב "התחמקותו" של המערער מן הדין. בית המשפט קבע, כי מכיוון שהמערער יצא לחו"ל ברשות בית משפט לתקופה קצובה בעוד ערעורו תלוי ועומד, ולא חזר משם זמן רב, ניתן לראותו כמי שזנח את ערעורו, ואין הוא יכול להיחלץ מדין זה רק בכך שהוא מייפה את כוחו של פרקליט להופיע מטעמו. יש אפוא להשתמש בהלכה שהתקבלה בבית המשפט העליון כתקדים במקרים דומים, אם יתרחשו.

² ראו למשל ע"פ 1053/08 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.4.19).

³ ע"פ 1465/91 **אדירים חברה לבנין ועבודות ציבוריות בע"מ נ' מדינת ישראל** (לא פורסם, 11.6.1992).